

УДК 796.062:34.05

Курта Є.О.¹, Сметанін С.В.², Захарова О.М.³

¹ доц НУ «Запорізька політехніка»

^{2,3} старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ЮРИДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНИХ ФЕДЕРАЦІЙ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ТА ДОСВІДУ УКРАЇНИ

Стосовно правового статусу спортивних федерацій для більшості країн світу, в тому числі і для України, діють близькі за сутністю юридичні норми, що відрізняються переважно деталями та незначними особливостями формулювання. У більшості країн спортивні федерації мають статус юридичних осіб, які займаються управлінням спортивною діяльністю у певному напрямку та організацією спортивних заходів. Це закріплюється національним законодавством, що визначає їхню правосуб'єктність та функції. В Україні статус спортивних федерацій визначається Законодавством України про фізичну культуру і спорт, зокрема статтею 20 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», де зазначено, що спортивні федерації є організаціями, що здійснюють управління в певних видах спорту.

Досліджуючи регулювання діяльності федерацій через національні та міжнародні органи, слід відзначити, що спортивні федерації повинні діяти відповідно до міжнародних стандартів, визначених міжнародними спортивними організаціями, такими як Міжнародний олімпійський комітет (МОК), Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій (IAAF) та інші. В

Україні федерації підкоряються не тільки національному законодавству, але й міжнародним угодам, які Україна підписала в рамках спортивних зобов'язань, таким як Кодекс етики МОК.

Безпосередньо в питаннях організації та проведення спортивних заходів міжнародні спортивні федерації визначають правила проведення змагань, ліцензування спортсменів і організацію турнірів. Це включає нормативи безпеки, стандартів проведення змагань тощо. В Україні організація змагань регулюється, зокрема, Положеннями про організацію спортивних змагань та іншими нормативно-правовими актами, зокрема, Законом України «Про фізичну культуру і спорт» та Постановою Кабінету Міністрів України № 231 від 23.03.1998 року.

При розгляді питань фінансування та управління діяльністю спортивних федерацій, можна констатувати, що спортивні федерації часто фінансуються як за рахунок державних коштів, так і через спонсорські угоди та доходи від проведення змагань. В Україні принципи фінансування спортивних федерацій врегульовані Законом України «Про фізичну культуру і спорт» (ст. 47, ст. 48), де визначено джерела фінансування та порядок їх використання.

Важливим аспектом діяльності спортивних федерацій є антикорупційна діяльність та боротьба з допінгом, що регулюється міжнародними актами, як-от Світова антидопінгова програма (WADA). В Україні питання боротьби з допінгом врегульовано Національним антидопінговим центром України та нормативно-правовими актами, зокрема, Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (ст. 52) та Порядком проведення допінг-контролю в Україні.

Особливо значні відмінності при порівнянні світового досвіду з практикою законодавства в Україні спостерігаються у питаннях правового регулювання трудових відносин з тренерами та спортсменами. Спортивні федерації повинні регулювати трудові відносини із спортсменами, тренерами, судьями та іншими спеціалістами через укладення контрактів, визначення прав і обов'язків учасників спортивного процесу. В Україні трудові відносини у спортивній сфері регулюються Кодексом законів про працю України, а також Законодавством про працю спортсменів. Проте багато питань, в тому числі стосовно соціального захисту, визначення порядку та процедури заключення трудових договорів і контрактів з працівниками у галузі спорту залишаються досі не вирішеними і часто підпорядковуються внутрішнім документами федерацій.

Спортивні федерації повинні забезпечувати права спортсменів, включаючи соціальні гарантії, медичне забезпечення та професійну підтримку. В Україні це питання регулюється через Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (ст. 49, ст. 51), який визначає права спортсменів та

тренерів й іншим фахівців у сфері фізичної культури і спорту на доступ до медичних послуг та соціальних виплат. Проте стосовно порядку нарахувань та обчислення пенсійного забезпечення, можливості отримання компенсаційних виплат у разі травм та ушкоджень, пов'язаних з участю у спортивній діяльності також існує чимало проблем, які потребують подальшого вдосконалення системи законодавства в галузі фізичної культури і спорту як в Україні, так і в інших країнах.

Таким чином, можна підсумувати, що діяльність спортивних федерацій є комплексною і охоплює різні аспекти правового регулювання, включаючи організацію змагань, боротьбу з допінгом, фінансування та правову підтримку спортсменів. В Україні та в світі існує чітке законодавче забезпечення цієї діяльності, яке ґрунтується на національних і міжнародних актах, що гарантують ефективне управління і розвиток спорту.